

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Radky Šimkové a soudců JUDr. Jany Knotkové a JUDr. Anny Vandákové v právní věci žalobce: **TERSİ HOLDINGS LIMITED**, reg. č. HE 242528, se sídlem Zinonos Kitieos, 8, Kato Lakatamia, 2322 Nicosia, Kyperská republika, zastoupeného JUDr. Janem Nekolou, advokátem se sídlem Praha 2, Trojanova 12, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, za účasti vedlejšího účastníka na straně žalované JUDr. Milana Usnula, soudního exekutora Exekutorského úřadu Praha 9 se sídlem v Praze 9, Bryxova 763/46, zastoupeného Mgr. Janem Válkem advokátem se sídlem Praha 9, Ocelářská 799, o náhradu škody ve výši 21,821.483,65 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18. srpna 2011, č. j. 27 C 294/2009-110,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se potvrzuje.
- II. Ve vztahu mezi žalobcem a žalovanou nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

III. Žalobce je povinen zaplatit vedlejšímu účastníku na nákladech odvolacího řízení 306.768,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Jana Válka.

Odůvodnění

Napadeným rozsudkem zamítl soud I. stupně žalobní návrh, jímž se v té době ještě společnost RETISE ENTERPRISES LIMITED v postavení žalobce domáhala proti žalované zaplacení částky 21,821.483,65 Kč s příslušenstvím, uložil tehdejšímu žalobci povinnost zaplatit vedlejšímu účastníku k rukám jeho právního zástupce na nákladech řízení částku 307.488,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku a rozhodl o tom, že ve vztahu mezi tehdejším žalobcem a žalovanou nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Při rozhodování vycházel soud I. stupně výlučně z tvrzení uplatněných v řízení žalobcem, a aniž by v řízení prováděl dokazování, dospěl k závěru, že již ze žalobních tvrzení lze jednoznačně dovodit, že žalobní návrh nebyl podán důvodně. Soud I. stupně především přihlédl k námitce promlčení, vznesené v průběhu řízení ze strany žalované, a k tvrzení žalobce, že tříletá subjektivní promlčecí lhůta, vyplývající z ust. § 32 odst. 1 z. č. 82/1998 Sb., počala běžet dnem 31. ledna 2006. Dále vyšel z tvrzení žalobce, že tento uplatnil svůj nárok na náhradu škody u Ministerstva spravedlnosti podáním ze dne 29. prosince 2008, tedy 33 dnů před uplynutím promlčecí doby. Žádost byla Ministerstvu spravedlnosti doručena dne 30. prosince 2008 a zamítavé stanovisko ministerstva obdržel právní zástupce žalobce dne 19. května 2009. Od toho dne pak dle soudu I. stupně pokračoval ve smyslu ust. § 35 z. č. 82/1998 Sb. běh zastavené promlčecí lhůty, a žaloba tak měla být podána nejpozději dne 22. června 2009. Jelikož k jejímu podání došlo až dne 20. července 2009, došlo dle názoru soudu I. stupně k promlčení žalobou uplatněného nároku. Nad rámec této argumentace soud I. stupně poznamenal, že již na základě skutkových tvrzení žalobce je možno též uzavřít, že v daném případě nebyl příčinou vzniku škody postup soudního exekutora na základě vydaného exekučního příkazu, který navíc ani nebyl pro nezákonnost zrušen, ale nezákonné rozhodnutí – usnesení o nařízení předběžného opatření, které samo vylučovalo další užívání uskladněného těžkého topného oleje právním předchůdcem žalobce. Skutečnost, že toto předběžné opatření směřovalo vůči jiné osobě než poškozenému, nemění dle názoru soudu I. stupně nic na tom, že v daném případě je odpovědnost státu vyloučena speciálním právním předpisem, konkrétně ust. § 77a o. s. ř. Závěrem pak soud I. stupně zdůraznil, že i kdyby bylo prokázáno tvrzení žalobce, že jeho právní předchůdce od svého bývalého dodavatele odkoupil těžký topný olej uskladněný v nádržích postižených předběžným opatřením následnou exekucí, pak to byl tento bývalý dodavatel, který právnímu předchůdci žalobce svým postupem zabránil v jeho čerpání. Nadto nelze dle soudu I. stupně pominout i další tvrzení žalobce, že zásoby těžkého topného oleje nebyly ve vlastnictví prodávajícího, od kterého je měl právní předchůdce žalobce odkoupit, ale ve vlastnictví státu, a právní předchůdce žalobce tedy k těmto zásobám neměl žádný právní vztah.

O nákladech řízení rozhodl soud I. stupně dle ust. § 142 odst. 1 o. s. ř.

Proti tomuto rozsudku podala společnost RETISE ENTERPRISES LIMITED (v té době nadále vystupující v postavení žalobce), v zákonné lhůtě odvolání, které následně ještě doplnila. Dle jejího mínění je rozsudek soudu I. stupně nepřezkoumatelný pro nedostatek

důvodů a soud I. stupně rovněž pochybil, pokud žalobce postupem dle ust. § 118a o. s. ř. nepoučil o tom, že je třeba doplnit skutková tvrzení právně významná z pohledu běhu promlčecí lhůty. Soud I. stupně tak postupoval v rozporu se zásadou předvídatelnosti soudního rozhodnutí. Žalobce poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. září 2003, sp. zn. 32 Odo 931/2003 a zdůraznil, že ani v tomto případě nemohl soud I. stupně bez dalšího převzít tvrzení (právní posouzení) žalobce a žalovaného o běhu promlčecí lhůty. Stanovení počátku běhu promlčecí lhůty je otázkou právní, nikoliv otázkou skutkovou, přičemž soud může vzít za svá skutková zjištění pouze shodná tvrzení účastníků ohledně skutkového stavu věci, nikoli shodné právní posouzení daného skutku. Žalobce trval na tom, že škoda vznikala v průběhu celého roku 2006, a proto běh promlčecí lhůty nemohl začít dříve, než škoda vůbec vznikla. Tvrzení žalobce, že běh promlčecí lhůty začal dne 31. ledna 2006, bylo toliko reakcí na podání žalovaného ze dne 13. srpna 2009, přičemž se jednalo o den, kdy mohla promlčecí doba začít běžet nejdříve, a to pouze ve vztahu ke škodě, která k tomuto dni právnímu předchůdci žalobce – Teplárně Liberec, a. s. již vznikla. Ve vztahu k celkové škodě, která vznikala následně i v budoucnu, však tento den nelze hodnotit jako počátek běhu promlčecí doby. Uvedené dle žalobce jednoznačně vyplývá i ze znaleckého posudku č. 734-294/06 ze dne 26. února 2007, vypracovaného společností A&CE Consulting, s. r. o., který byl soudu I. stupně předložen. Soud I. stupně však tento důkaz zcela pominul. Z uvedeného znaleckého posudku přitom jednoznačně plyne, že ke škodě došlo v důsledku nesprávného úředního postupu soudního exekutora a že škoda vznikala v období od 18. ledna 2006 do 31. prosince 2006. Dále pak žalobce soudu I. stupně vytýkal nesprávné právní posouzení otázky promlčení. Zdůraznil, že počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty se váže k okamžiku, kdy se poškozený dověděl o tom, že na jeho úkor došlo ke škodě. Pro počátek běhu subjektivní promlčecí doby k uplatnění práva na náhradu škody se přitom vyžaduje skutečná (prokázaná) a nikoliv jen předpokládaná vědomost poškozeného. Tato podmínka byla dle žalobce splněna teprve dne 27. února 2007, kdy byl vypracován v řízení předložený znalecký posudek, který soud I. stupně při svém rozhodování nevzal vůbec v úvahu. Žalobce dále vyslovil názor, že na danou věc není možno aplikovat ust. § 77a o. s. ř., neboť bezprostřední příčinou vzniku škody nebylo vydání usnesení o nařízení předběžného opatření. Uvedené předběžné opatření nesměřovalo vůči společnosti Teplárna Liberec, a. s. a tato společnost v následně nařízené exekuci neměla postavení povinného. Teplárna Liberec, a. s. proto nemohla uplatnit svůj nárok na náhradu škody proti J. V. postupem dle ust. § 77a o. s. ř., neboť by nikdy nebyla schopna prokázat příčinnou souvislost. Rozhodující, bezprostřední a jedinou příčinou vzniku škody byl dle žalobce nesprávný úřední postup soudního exekutora, který prováděl exekuci před nabytím právní moci usnesení o nařízení exekuce, k jejímu provedení přistoupil způsobem, který nebyl přípustný, a fakticky jí vedl vůči třetí osobě a nikoli vůči povinnému. Žalobce trval na tom, že se její právní předchůdce Teplárna Liberec, a. s. stala vlastníkem zásob těžkého topného oleje v souladu s ust. § 446 Obch. z. na základě čl. IX odst. 3 kupní smlouvy ve znění dodatku č. 5 ze dne 14. dubna 2010 a na základě dopisu adresovaného J. V. dne 3. ledna 2006. Zejména s ohledem na všechny tyto skutečnosti žalobce závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření k odvolání setrvala na stanoviscích, které v průběhu řízení předestřela, vyslovila souhlas se závěry, které soud I. stupně v napadeném rozsudku přijal, a navrhla, aby odvolací soud tento rozsudek jako věcně správný potvrdil.

Vedlejší účastník rovněž navrhl potvrzení rozsudku soudu I. stupně jako věcně správného. Dle jeho mínění byla skutková tvrzení, která byla v řízení stranami uplatněna, pro rozhodnutí ve věci postačující, a soud I. stupně proto nebyl povinen zabývat se dalšími důvody, uváděnými žalobcem. Za vadu řízení nepovažoval vedlejší účastník ani absenci poučení dle ust. § 118a o. s. ř., neboť okolnosti nasvědčující běhu promlčecí lhůty byly

jednoznačně seznatelné již ze samotných skutkových tvrzení účastníků. Tvrdí-li žalobce stran počátku a běhu promlčecí lhůty v odvolání nové skutečnosti, pak se dle vedlejšího účastníka jedná o nepřipustné novoty, k nimž není možno v odvolacím řízení přihlížet. Závěrem pak vedlejší účastník, s ohledem na závěry, přijaté soudem I. stupně, zopakoval skutkové okolnosti daného případu, z nichž dle jeho mínění vyplývá absence odpovědnosti žalované za žalobcem tvrzenou škodu.

Odvolací soud nejprve, s ohledem na návrh společnosti RETISE ENTERPRISES LIMITED podložený Smlouvou o postoupení pohledávky ze dne 2. ledna 2012, připustil usnesením ze dne 28. února 2012, č. j. 30 Co 567/2011-293, aby do řízení namísto společnosti RETISE ENTERPRISES LIMITED nastoupila jako žalobce společnost TERSI HOLDINGS LIMITED, a to ve smyslu ust. § 107a o. s. ř. Následně pak postupem dle ust. § 212 a § 212a o. s. ř. přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek stejně jako řízení, které jeho vydání předcházelo, a poté dospěl k závěru, že odvolání nebylo podáno důvodně.

Při odvolacím jednání konaném dne 20. března 2012 odvolací soud provedl důkaz usnesením Okresního soudu v Mostě, č. j. 21 Nc 369/2005-8, ze dne 4. ledna 2006 a usnesením Krajského soudu Ústí nad Labem č. j. 12 Co 47/2006-69. Provedení uvedených důkazů bylo přípustné, a to s ohledem na ust. § 213 odst. 4 o. s. ř. Soud I. stupně učinil v napadeném rozsudku svůj skutkový závěr ohledně existence a obsahu obou rozhodnutí výlučně ze skutkových tvrzení žalobce, odvolací soud pak pouze na podporu tohoto skutkového závěru provedl oba výše uvedené důkazy, přičemž se nejednalo o rozsáhlé dokazování.

Z usnesení Okresního soudu v Mostě ze dne 4. ledna 2006, č. j. 21 Nc 369/2005-8, odvolací soud zjistil, že bylo vyhověno návrhu J. V., nar. xxx, IČ xxx, místem podnikání xxx, xxx, na nařízení předběžného opatření, jímž bylo společnosti United Energy, a. s. IČ: 46708197, se sídlem Most – Komořany, Teplárenská 2, zakázáno bránit či jakkoliv ztěžovat navrhovateli odvoz těžkého topného oleje R2, zadržovat, čerpat či umožnit jiným způsobem jeho spotřebu z pěti zásobních nádrží těžkých topných olejů, umístěných v areálu skladového hospodářství v Liberci na adrese Liberec 4, třída Dr. Milady Horákové 641/34a, po dobu vyklizení veškerých zásob těžkého topného oleje R2 navrhovatelem. Usnesení nabylo vykonatelnosti dne 10. ledna 2006.

Z usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. ledna 2006, č. j. 12 Co 47/2006-69, odvolací soud zjistil, že k odvolání společnosti Unired Energy, a. s. bylo usnesení Okresního soudu v Mostě ze dne 4. ledna 2006, č. j. 21 Nc 369/2005-8, změněno a návrh na nařízení předběžného opatření podaný J. V. byl zamítnut.

Odvolací soud především souhlasí s námitkou žalobce, že soud I. stupně při posuzování běhu promlčecí lhůty neměl vycházet z toho, co žalobce ohledně jejího počátku uvedl ve svém vyjádření ze dne 6. října 2009. Jednak jeho sdělení ohledně této otázky není zcela jednoznačné, neboť žalobce na jedné straně uvedl, že běh promlčecí lhůty počal od data 31. ledna 2006, na druhé straně však konstatoval, že teprve k tomuto datu mohl začít zjišťovat rozsah škody, z čehož je odvoditelné, že k tomuto datu ještě výši škody neznal (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. dubna 2002, sp. zn. 33 Odo 477/2001), jednak posuzování běhu promlčecí lhůty a určení jejího počátku není otázkou skutkovou, u níž může soud vycházet z nesporných tvrzení účastníků, ale jedná se o otázku právní. Právním hodnocením zjištěných skutečností, provedeným účastníky řízení, přitom soud není vázán, a byť by bylo mezi účastníky řízení „nesporné“, je soud povinen provést právní hodnocení zjištěných okolností o skutkovém stavu věci sám. V dané věci tedy soud I. stupně při posuzování vznesené námítky promlčení nesprávně učinil svůj závěr o promlčení pohledávky, když bez dalšího převzal právní závěr o běhu počátku promlčecí doby, který, navíc naprosto nejednoznačně, ve věci formuloval žalobce. Odvolací soud však nemá za to, že v důsledku tohoto pochybení není napadený rozsudek přezkoumatelný.

Byť se soud I. stupně uvedeného pochybní dopustil, vyložil, z jakých skutečností při svém rozhodnutí vycházel a proč, z jakého důvodu nepovažoval za potřebné v řízení provádět dokazování, jaký závěr o skutkovém stavu učinil a jak věc posoudil po stránce právní. Z tohoto pohledu tedy rozsudek soudu I. stupně splňuje požadavky kladené na něj ust. § 157 odst. 2 o. s. ř., a bylo tedy možno jej bez obtíží přezkoumat. Uvedená vada rovněž nezpůsobila vydání nepředvídatelného rozhodnutí, když soud I. stupně z důvodů, které v napadeném rozsudku podrobně vyložil, nepovažoval za potřebné poskytovat účastníkům řízení poučení o jejich povinnosti tvrdit a prokazovat další právně významné skutečnosti týkající se běhu promlčecí lhůty.

Odvolací soud ovšem dále uzavírá, že soud I. stupně, byť svůj závěr v tomto směru vyslovil „nad rámec argumentace vážící se k promlčení žalobou uplatněného nároku“, správně uzavřel, že v daném případě nelze shledávat příčinu vzniku škody v postupu soudního exekutora, ale prvotně v tom, že došlo k vydání předběžného opatření, které vylučovalo, aby těžký topný olej z nádrží odčerpával kdokoliv jiný, než J. V.. Žalobce v řízení tvrdil, že jeho právní předchůdce – Teplárna Liberec, a. s. byla nucena zajistit si jiný zdroj pro výrobu tepla z důvodů, že jí bylo fakticky znemožněno čerpat připravený těžký topný olej ze zaplombovaných zásobních nádrží (viz zejména č. 1. 7 a č. 1. 8 žalobního návrhu). Současně tvrdila, že byla vlastníkem těchto zásob. Nemožnost právního předchůdce žalobce, Teplárny Liberec, a. s., odčerpávat těžký topný olej z nádrží ve vlastnictví společnosti United Energy, a. s., však byla dána nikoliv až činností soudního exekutora, ale prioritně tím, že bylo společnosti United Energy, a. s. předběžným opatřením zakázáno bránit či jakkoliv ztěžovat navrhovateli odvoz těžkého topného oleje R2, a také zadržovat, čerpat či umožnit jiným způsobem jeho spotřebu z pěti zásobních nádrží těžkých topných olejů, umístěných v areálu skladového hospodářství v Liberci na adrese Liberec 4, třída Dr. Milady Horákové 641/34a. Nelze vycházet z předpokladu, že by společnost United Energy, a. s. předběžné opatření nerespektovala, že by umožnila odčerpávání těžkého topného oleje společnosti Teplárna Liberec, a. s. i přes zákaz vyslovený předběžným opatřením, a že by tak jednala protiprávně. Subjektem, který tedy prioritně nesměl umožnit společnosti Teplárna Liberec, a. s. odčerpávat těžký topný olej ze zásobníků, byla společnost United Energy, a. s., protože jí to bylo zakázáno předběžným opatřením vydaným na návrh J. V.. Usnesení, jímž bylo předběžné opatření nařízeno, je třeba hodnotit jako nezákonné rozhodnutí (§ 8 z. č. 82/1998 Sb.), neboť bylo odvolacím soudem změněno a návrh na nařízení předběžného opatření byl zamítnut, nicméně s ohledem na speciální ust. § 77a o. s. ř. je zde odpovědnost státu vyloučena. Uvedený závěr odvolacího soudu vychází mimo jiné i z ustálené judikatury Nejvyššího soudu ČR, dle níž za škodu nebo jinou újmu způsobenou předběžným opatřením, které bylo zrušeno z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo proto, že právo navrhovatele bylo uspokojeno, odpovídá navrhovatel předběžného opatření, i když předběžné opatření bylo změněno nebo zrušeno odvolacím soudem; odpovědnost státu za škodu způsobenou předběžným opatřením podle zákona č. 82/1998 Sb. ve znění pozdějších předpisů je vyloučena. To platí i tehdy, jestliže odvolací soud změnil předběžné opatření tak, že návrh na jeho nařízení odmítl (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. září 2008, sp. zn. 29 Cdo 3137/2007 publikovaný pod R 32/2009). Je přitom třeba zdůraznit, že není podstatné, že Teplárna Liberec, a. s. nebyla účastníkem řízení o vydání předběžného opatření a že předběžným opatřením nebyla této společnosti žádná povinnost ukládána. Jak z dikce ust. § 77a odst. 1 o. s. ř. plyne, zaniklo-li nebo bylo-li zrušeno nařízené předběžné opatření z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo proto, že právo navrhovatele bylo uspokojeno, je navrhovatel povinen nahradit škodu a jinou újmu **každému**, komu předběžným opatřením vznikla. Odpovědnostní vztah je tak tímto ustanovením rozšířen i mimo okruh osob, které v řízení o nařízení předběžného opatření vystupovaly jako jeho účastníci.

Ze všech výše uvedených důvodů tedy odvolací soud postupoval dle ust. § 219 o. s. ř. a rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdil včetně výroků o nákladech řízení, které byly učiněny zcela v souladu s ust. § 142 odst. 1 o. s. ř.

O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud dle ust. § 224 odst. 1 ve spojení s ust. 142 odst. 1 o. s. ř. Žalovaná a vedlejší účastník, který vystupoval na její straně, byli úspěšní i v odvolacím řízení, a mají proto právo, aby jim žalobce uhradil náklady, které v této fázi soudního řízení vynaložili. Žalované v průběhu odvolacího řízení žádné náklady nevznikly, proto odvolací soud rozhodl, že ve vztahu mezi ní a žalobcem žádný z účastníků právo na náhradu nákladů odvolacího řízení nemá.

Pokud se jedná o náklady řízení vedlejšího účastníka, i vedlejšímu účastníku řízení je možno přiznat náklady řízení, které v řízení z titulu vedlejší intervence vynaložil, byl-li ve sporu úspěšný účastník, na jehož straně vedlejší účastník vystupoval. Vedlejší účastník byl v odvolacím řízení zastoupen advokátem, a má proto právo, aby mu byly přiznány náklady, které vynaložil v souladu se svým právním zastoupením. Na nákladech odvolacího řízení tak byla vedlejšímu účastníku přiznána odměna právního zastoupení ve výši 255.040,- Kč dle ust. § 3 odst. 1 bod 6. vyhl. č. 484/2000 Sb. ve znění účinném do 29. února 2012 (viz č. II přechodných ustanovení vyhl. č. 64/2012 Sb.), náhrada hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300,- Kč dle ust. § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. (podání vyjádření k odvolání a účast u odvolacího jednání) a 20 % DPH ve výši 51.248,- Kč dle ust. § 137 odst. 3 o. s. ř.

Poučení: proti tomuto rozsudku není přípustné dovolání, ledaže Nejvyšší soud ČR jako soud dovolací na pokladě dovolání, podaného proti rozsudku ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení prostřednictvím soudu I. stupně shledá, že je tímto rozsudkem řešena otázka zásadního právního významu.

V Praze dne 20. března 2012

JUDr. Radka Šimková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Alena Ciprovská